

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2009 - 2014

Документ за разглеждане в заседание

A7-0329/2013

10.10.2013

ДОКЛАД

относно жените с увреждания
(2013/2065(INI))

Комисия по правата на жените и равенството между половете

Докладчик: Ангелика Вертман

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....	22
СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО РАЗВИТИЕ	25
СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ	28
РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ	33

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно жените с увреждания

(2013/2065(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека, Европейската конвенция за защита на правата на човека и Хартата на основните права на Европейския съюз,
- като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и нейното влизане в сила на 21 януари 2011 г. в съответствие с Решение 2010/48/ЕО на Съвета от 26 ноември 2009 година относно сключването от Европейската общност на Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания¹, и по-специално член 6 от нея относно жените и момичетата с увреждания,
- като взе предвид Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените от 18 декември 1979 г.,
- като взе предвид Хартата на Общността за основните социални права на работниците²,
- като взе предвид членове 10, 19 и 168 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите³,
- като взе предвид предложението на Комисията за директива на Съвета за прилагане на принципа на равно третиране на лицата без оглед на религиозна принадлежност или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация (СОМ(2008)0426) и позицията на Парламента от 2 април 2009 г. относно това предложение⁴,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 15 ноември 2010 г., озаглавено „Европейска стратегия за хората с увреждания за периода 2010—2020 г.: Подновен ангажимент за Европа без бариери“ (СОМ(2010)0636), и документите (SEC(2010)1323 и SEC(2010)1324), включени в придружаващия го работен документ на службите на Комисията, озаглавен „Първоначален план за прилагане на европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010—2020 г. — списък с действия за периода 2010—2015 г.“,

¹ ОВ L 23, 27.1.2010 г., стр. 35.

² ОВ С 364, 18.12.2000 г., стр. 1.

³ ОВ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16.

⁴ ОВ С 137 Е, 27.5.2010 г., стр. 68.

- като има предвид съобщението на Комисията от 16 декември 2010 г., озаглавено „Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване: европейска рамка за социално и териториално сближаване“ (COM(2010)0758),
- като взе предвид предложението на Комисията от 3 декември 2012 г. за директива на Европейския парламент и на Съвета относно достъпността на уебсайтовете на органите от обществения сектор (COM(2012)0721),
- като взе предвид Препоръка 98/376/ЕО на Съвета от 4 юни 1998 г. относно картата за паркиране за хора с увреждания¹,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 30 ноември 2009 г. по темата „Насърчаване на приобщаването към пазара на труда — Възстановяване след кризата и подготовка за Лисабонската програма след 2010 г.“,
- като взе предвид проекта на резолюция на Съвета от 2 юни 2010 г. относно новата европейска рамка за хората с увреждания (10173/10) и резолюцията на Съвета относно положението на хората с увреждания в Европейския съюз (2008/С 75/01),
- като взе предвид доклада на Комисията относно изпълнението и последиците от Регламент (ЕО) № 1107/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно правата на хората с увреждания и на хората с ограничена подвижност при пътувания с въздушен транспорт (COM(2011)0166),
- като взе предвид решението на Съда на Европейския съюз по дело С-13/05 относно Директива 2000/78/ЕО — равно третиране в областта на заетостта и професиите — понятието за увреждане²,
- като взе предвид своята резолюция от 17 юни 1988 г. относно жестомимичните езици за глухите хора³,
- като взе предвид своята резолюция от 26 май 1989 г. относно жените и уврежданията⁴,
- като взе предвид своята резолюция от 16 септември 1992 г. относно правата на хората с умствени увреждания⁵,
- като взе предвид своята резолюция от 14 декември 1995 г. относно човешките права на хората с увреждания⁶,
- като взе предвид своята резолюция от 9 май 1996 г. относно правата на хората, страдащи от аутизъм⁷,

¹ ОВ L 167, 12.6.1998 г., стр. 25.

² ОВ С 224, 16.9.2006 г., стр. 9.

³ ОВ С 187, 18.7.1988 г., стр. 236.

⁴ ОВ С 158, 26.6.1989 г., стр. 383.

⁵ ОВ С 284, 2.11.1992 г., стр. 49.

⁶ ОВ С 17, 22.1.1996 г., стр. 196.

⁷ ОВ С 152, 27.5.1996 г., стр. 87.

- като взе предвид своята резолюция от 13 декември 1996 г. със заглавие „Карта за паркиране за хората с увреждания – права на хората с увреждания“¹,
 - като взе предвид своята резолюция от 11 април 1997 г. относно равните възможности за хората с увреждания²,
 - като взе предвид своята резолюция от 4 април 2001 г. със заглавие „Към Европа без бариери за хората с увреждания“³,
 - като взе предвид своята резолюция от 3 септември 2003 г. относно съобщението на Комисията, озаглавено „Към правно обвързващ инструмент на Организацията на обединените нации за насърчаване и защита на правата и достойнството на хората с увреждания“ (СОМ(2003)0016)³,
 - като взе предвид своята резолюция от 24 април 2009 г. относно Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на лицата с увреждания и Факултативния протокол към нея⁴,
 - като взе предвид своята резолюция от 25 октомври 2011 г. относно мобилността и интеграцията на хората с увреждания и Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010—2020 г.⁵,
 - като взе предвид своята резолюция от 8 март 2011 г. относно намаляването на неравнопоставеността в здравеопазването в ЕС⁶,
 - като взе предвид Европейския пакт за равенство между половете (2011—2020 г.),
 - като взе предвид Плана за действие относно равенството между половете и овластяването на жените (2010—2015 г.),
 - като взе предвид Втория манифест за правата на жените и момичетата от Европейския съюз с увреждания („Инструмент за активисти и отговорни политици“),
 - като взе предвид член 48 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по правата на жените и равенството между половете и становищата на комисията по заетост и социални въпроси и комисията по правни въпроси (А6-0329/2013),
- А. като има предвид, че в Европейския съюз живеят 80 милиона души с увреждания и че те имат съществена нужда от достъпна и лишена от предразсъдъци физическа, интелектуална и социална среда, в която да не се сблъскват с пречки, препятствия или стереотипни представи, възпрепятстващи пълноценното упражняване от тяхна

¹ ОВ С 20, 20.1.1997 г., стр. 386.

² ОВ С 132, 28.4.1997 г., стр. 313.

³ ОВ С 76 Е, 25.3.2004 г., стр. 231.

⁴ Приети текстове, Р6 ТА(2009)0334.

⁵ ОВ С 131 Е, 8.5.2013 г., стр. 9.

⁶ ОВ С 199 Е, 7.7.2012 г., стр. 25.

страна на техните основни права на човека и пълноправното им европейско гражданство; като има предвид, че от тези 80 милиона души 46 милиона са жени и момичета, които представляват 16 % от всички лица от женски пол в Европейския съюз;

- Б. като има предвид, че броят на хората с увреждания по света се изчислява на един милиард¹ и че 80 % от тях живеят в развиващите се страни; като има предвид, че жените с увреждания са в неравностойно положение в много отношения, тъй като срещат сериозни трудности във връзка с получаването на достъп до подходящи жилища, здравеопазване, обществен транспорт, образование, професионално обучение и заетост, дискриминирани са по отношение на достъпа до кредитиране и други средства за производство и рядко участват в процеса на вземане на решения;
- В. като има предвид, че броят на възрастните хора нараства, което означава, че броят на хората, включително жените, с увреждания съответно ще се повиши; като има предвид, че според СЗО уврежданията са по-често срещани при жените и че те са засегнати в особена степен от това явление поради по-дългата си продължителност на живота, и като има предвид, че съответно броят на жените с увреждания ще се увеличава пропорционално;
- Г. като има предвид, че повишаването на броя на хората с увреждания ще увеличи тежестта върху лицата, които полагат грижи за тях, особено върху членовете от техните семейства, които се грижат за тях и които в повечето случаи са жени, принудени да работят на намалено работно време и дори да напуснат пазара на труда, за да се посветят на нуждаещите се от грижи членове на своето семейство;
- Д. като има предвид, че пълноценното икономическо и социално участие на жените с увреждания е от съществено значение за успеха на стратегията „Европа 2020“ по отношение на създаването на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж; като има предвид, че хората с увреждания, включително жените и момичетата, трябва да разполагат със справедливи и равни възможности за участие в социалния, икономическия и политическия живот на общността; като има предвид, че хората с увреждания продължават да се сблъскват с най-различни пречки пред пълноценното си участие в обществения живот, като това в много случаи води до социално изключване и бедност и ограничава пълноправното им европейско гражданство;
- Е. като има предвид, че дискриминацията може да доведе до социална изолация и откъсване от другите, психологическа травма и липса на щастие;
- Ж. като има предвид, че основата за всяко обединение на демократични държави е да се улесни участието на всички граждани, независимо дали те са жени или мъже, в демократичните процеси (особено изборите), да се създаде инфраструктурата за това участие, ако такава липсва, и съответно да се насърчава приобщаването на жените с увреждания;

¹ Световен доклад относно уврежданията за 2011 г., съставен съвместно от Световната здравна организация и Световната банка.

- З. като има предвид, че всички заинтересовани страни следва да осигуряват равния достъп на жените и момичетата с увреждания до качествени обществени здравни услуги, например чрез подобряване на професионалното обучение и ученето през целия живот за медицинския персонал във връзка с техните специфични потребности, включително потребностите, свързани със сексуалното и репродуктивното здраве;
- И. като има предвид, че жените с увреждания трябва да се ползват от правата на образование, здравеопазване, заетост, мобилност, семеен живот, сексуални отношения, брак и майчинство, както и от мерките, гарантиращи тези права;
- Й. като има предвид, че изобразяването в публичната сфера на партньорските отношения, сексуалността и майчинството през призмата на жените и момичетата с увреждания оказва принос към усилията за преодоляване на предразсъдъците, трайните стереотипни представи и погрешната информация; като има предвид, че подобно изобразяване може да се извършва по различни начини, по-специално чрез използване на художествени и културни средства и на медиите;
- К. като има предвид, че жените и момичетата с увреждания е много по-вероятно да бъдат жертва на насилие и особено на домашна и сексуална експлоатация и че според оценките вероятността жените с увреждания да бъдат жертва на злоупотреба е от 1,5 до 10 пъти по-голяма в сравнение с жените без увреждания¹; като има предвид, че трябва да се предприемат специални мерки в зависимост от това, дали съответните жени живеят сред общността или в институции, за премахване на това непостижимо явление, което представлява престъпление и сериозно нарушение на правата на човека; като има предвид, че трябва да се предостави пълен достъп за всички жени до услуги за подкрепа, тъй като жените и момичетата с увреждания страдат от по-голяма емоционална зависимост, от по-голям риск да станат жертва на всякакво насилие, основано на пола, от по-ниски равнища на личностно и социално развитие и от широко разпространеното невежество относно сексуалността и безбройните и вредни митове, свързани с тази тема; като има предвид, че в резултат на нараснала бедност случаите на сексуална експлоатация на жени с увреждания стават все по-чести;
- Л. като има предвид, че жените и момичетата с увреждания са изложени на множествена дискриминация, произтичаща от неравенството между половете, възрастта, религията, етическата принадлежност, културната среда, социалното поведение и стереотипните представи за уврежданията, които е необходимо да се преодолеят; като има предвид, че жените с увреждания в много случаи са жертва на дискриминация в сравнение с мъжете с увреждания по отношение на достъпа до заетост и образование; като има предвид, че Комисията и държавите членки могат да противодействат на това явление чрез интегриране на принципа на равенство между половете във всички съответни области на политиката в областта на уврежданията;
- М. като има предвид, че публичните органи носят отговорността да създадат специализирани висококачествени обществени услуги, за да осигурят среда за

¹ Human Rights Watch: Human Rights for Women and Children with Disabilities (2012 г.), стр. 5.

жените и момичетата с увреждания, която да е адаптирана по начин, който им предоставя възможност пълноценно да упражняват своите права и да поемат своите отговорности, както и да вземат решения сами за себе си, като по този начин постепенно придобиват повече самостоятелност на равни начала с хората без увреждания; като има предвид, че ситуацията, инфраструктурата, законодателството и структурите за подкрепа се различават значително в отделните държави членки;

- Н. като има предвид, че жените и момичетата с увреждания могат да се ползват с равни права единствено ако се постигне справедливост по отношение на половете и ако държавната администрация е толкова достъпна за жените с увреждания, колкото и за хората без увреждания; отбелязва при все това, че практиката и прилагането на равенството между половете се различават значително в границите на ЕС;
- О. като има предвид, че общността на хората с едно или повече физически, психически или интелектуални увреждания е изключително разнородна и че поради това е необходимо подходът да бъде съобразен с индивидуалните потребности;
- П. - като има предвид, че процентът на безработица сред хората с увреждания продължава да бъде неприемливо висок; като има предвид, че това излага хората с увреждания — уязвима група, при която вероятността нейните членове да страдат от бедност е по-голяма, на по-голям риск от социална изолация; като има предвид, че жените и момичетата с увреждания срещат по-големи трудности при навлизането си на пазара на труда и че вследствие на това за тях е по-трудно да водят уреден и независим живот; като има предвид, че заетостта е не само източник на доходи, но също и начин за интегриране в обществото чрез създаване на връзки с външния свят и на мрежа от междуличностни отношения; като има предвид, че жените и момичетата с увреждания често получават по-ниско заплащане; като има предвид, че пречките пред мобилността, както и по-високата зависимост от членове на семейството и лица, полагащи грижи, трябва да се преодолеят с оглед на насърчаването на активното им участие в образованието, пазара на труда и социалния и икономическия живот на общността;
- Р. като има предвид, че колкото повече ресурси инвестират държавите членки за тяхното интегриране, толкова повече успех постигат жените с увреждания по отношение на воденето на самостоятелен живот, което им позволява да развият своите умения;
- С. като има предвид, че жените и момичетата с увреждания, които произлизат от части на обществото в неравностойно положение, са имали по-малко възможности да развият своите умения и да осъществят своя потенциал чрез упражняване на самостоятелност;
- Т. като има предвид, че икономическата криза и съкращенията на средствата за общественото здравеопазване и социалните услуги в повечето държави членки имат отрицателни последици за уязвимите групи и най-вече за жените и момичетата с увреждания; като има предвид, че те бяха изложени на висок риск от бедност още преди кризата; като има предвид, че тези политики на бюджетни ограничения са довели до намалена численост на персонала за специализирано образование и

помощ за хората с увреждания, по-малка социална подкрепа за лицата, които полагат грижи, намалени социални обезщетения за хората с увреждания, ограничено финансиране за институциите и организациите, които им помагат, и ограничаване на техния достъп до заетост в публичния сектор, като всичко това оказва сериозно въздействие върху живота на жените с увреждания и върху техните перспективи за самостоятелност;

- У. като има предвид, че съществува тясна връзка между мобилността, уврежданията и социалното приобщаване, особено по отношение на свободата на общуване и достъпа до комуникация (включително Брайлова азбука, жестомимични езици и други алтернативни форми на комуникация), свободното движение във всички сфери на живота и достъпа до услуги; като има предвид, че трябва да се насърчава пълноценното и активно участие на хората с увреждания във всички аспекти на обществото и да се улесни достъпът им до информационни и комуникационни технологии, домашни работи и онлайн комуникационни решения;
- Ф. като има предвид, че от гледна точка на социалното приобщаване и на разходите би било по-добре, ако подкрепата от страна на държавите членки позволява на жените с увреждания да продължат да живеят със своите семейства, вместо да бъдат настанявани в институции;
- 1. подчертава значението на приобщаването на всички граждани на ЕС, независимо от техните физически, интелектуални, психосоциални или умствени увреждания, и призовава за определянето на конкретни цели в тази насока, с цел да се подобри качеството на живота на хората с увреждания и да се прилага усъвършенствана и последователна политика чрез пълноценното участие на всички; подчертава, че трябва да се разработят стратегии, политики и законодателни инициативи, гарантиращи наличието на недискриминация и равни възможности, с активно сътрудничество от страна на всички съответни заинтересовани страни, включително жените с увреждания;
- 2. настоява, че в политиките в областта на уврежданията следва да се интегрира принципът на равенство между половете, и подчертава значението на интегрирането на тематиката, свързана с взаимовръзката между различията между половете и уврежданията, в политиките, програмите и мерките в областта на равенството между половете, с цел да се задълбочи отчитането и разбирането на тази взаимовръзка в рамките на законодателството и политиката на ЕС и на държавите членки; счита, че жените с увреждания следва да бъдат канени да участват в съответните инстанции в качеството на консултанти, съветници или експерти; изразява съжаление във връзка с факта, че Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010—2020 г. не включва интегриране на принципа на равенство между половете или отделна глава относно специфичните от гледна точка на пола политики по отношение на лицата с увреждания; също така изразява съжаление във връзка с това, че в стратегията за равенство между жените и мъжете за периода 2010—2015 г. въпросът за уврежданията не се разглежда изрично, въпреки факта, че в много случаи жените с увреждания се оказват в по-неблагоприятно положение в сравнение с мъжете с увреждания и по-често са изложени на риск от бедност и социално изключване;

3. настоятелно призовава държавите членки, които все още не са ратифицирали Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и Факултативния протокол към нея, да направят това с оглед на нейното цялостно прилагане;
4. изтъква факта, че многобройни проучвания показват, че жените с увреждания са жертва на двойна дискриминация, свързана както с техния пол, така и тяхното увреждане, и подчертава, че застъпването на тези два вида дискриминация има особено негативни последици за жените и момичетата с увреждания; като се има предвид, че понастоящем липсват специални разпоредби в това отношение, призовава Комисията и държавите членки да включат разпоредби, отнасящи се до жените с увреждания, в системите за социална закрила;
5. припомня на правителствата, че дискриминацията на основата на увреждане е забранена, и призовава държавите членки да полагат по-сериозни усилия за отстраняване на все още съществуващите пречки;
6. припомня, че приобщаването и участието на жените и момичетата с увреждания могат да се постигнат единствено ако се улесни тяхната мобилност в рамките на физическа и социална среда без пречки, и призовава да се положат усилия за тази цел;
7. подчертава ролята на асоциациите за самоподпомагане за обединяването на лица, и по-специално жени, полагащи грижи за хора с увреждания, които са членове на техните семейства или близки приятели, както и на дейността на тези асоциации за повишаване на осведомеността в това отношение;
8. подчертава колко е важно да се оптимизира използването на инструментите на ЕС за финансиране, по-специално на структурните фондове, за насърчване на достъпа и недискриминацията на лицата с увреждания, като се обръща специално внимание на жените, които често са подложени на множествена дискриминация, както и на действията за популяризиране на възможностите за финансиране на подобни мерки в програмите след 2013 г.;
9. изтъква, че е необходимо информацията за услугите, предлагани на гражданите (образование, здравеопазване, правосъдие, транспорт, отношения с администрацията и т.н.), да се предоставя на/във всички възможни езици, форми и формати по лесен и сигурен начин; счита, че когато тези услуги се предлагат по телефон или дистанционно, те трябва да бъдат достъпни и за глухи или за слепи и глухи жени;
10. отново подчертава, че приобщаването предполага, че на стереотипните представи се противодейства чрез изграждане на положителни асоциации чрез използването на форми на културно изразяване и кампании за повишаване на осведомеността, които обективно представят образи на жени с увреждания и показват голямото разнообразие от роли, които те могат да поемат във всекидневния си живот в обществото, както и чрез целенасочено изобразяване на хората с увреждания в обществената сфера, тъй като именно това е областта, която изостава в това отношение; посочва, че медиите изпълняват важна роля при разпространението на информация, отнасяща се до жените с увреждания, и че те следва да допринесат за

положителна промяна в общественото отношение към тях в съответствие с принципите и ценностите, заложи в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания;

11. призовава държавите членки да разглеждат сексуалното насилие като сериозно престъпление, което подлежи на преследване на съдебен път, особено в случаите на жени с увреждания и по-специално на жени с психични увреждания, с цел да се намали високият брой на случаите, в които има сведения за изнасилване и сексуален тормоз и насилие в големи институции;
12. изтъква, че за да се предотврати укриването, изоставянето, лишаването от грижи и сегрегацията на момичетата с увреждания, трябва да се насърчават информационните кампании, насочени към семействата, чрез които да им се предлага информация за наличните възможности за помощ от страна на общностите за полагането на грижи за момичетата с увреждания и за тяхното бъдещо развитие, като се оборват сексистките и дискриминационни стереотипни представи; счита, че когато най-близките членове на семейството не са в състояние да се грижат за дадено дете с увреждания, органите следва да се стремят да осигурят, че грижите за него се полагат в рамките на по-широкия семеен кръг или, ако това не е възможно, че то получава грижи в рамките на общността в семейна среда; отбелязва, че е необходимо да се стимулира приемането и осиновяването на деца с увреждания чрез ускоряване на бюрократичните процедури и предлагане на подходяща информация и помощ на приемните семейства и осиновителите;
13. предлага да се вземат под внимание архитектурни и други съображения и мерки в сферата на жилищното настаняване и околната среда, с цел да се ускори положителният преход от „проектиране за специални нужди“ към „цялостно и приобщаващо проектиране за всички граждани“; при все това обаче отбелязва, че осигуряването на безпрепятствен достъп и съответното приспособяване не трябва да бъдат цел единствено в архитектурната сфера и че универсалното проектиране, особено във всичко, отнасящо се до основните потребности във всекидневния живот на жените с увреждания, следва да бъде неизменна цел и практика; подчертава, че е необходимо да се гарантира общият или индивидуалният достъп на жените с увреждания до програмите за социални жилища и да им се предоставят безвъзмездни средства за премахване на пречките пред тяхната мобилност в дома, като такива средства се предоставят и на живеещите в жилища под наем; ето защо изтъква отново, че е важно да се гарантира, че хората с увреждания имат по-голям достъп до достойни условия на живот, било то по отношение на жилищно настаняване, мобилност, достъп до обществени и социални услуги или участие в обществения живот;
14. призовава Комисията и държавите членки да подпомогнат безпрепятствения достъп за жените и момичетата с намалена подвижност и жените и момичетата с увреждания до транспортната инфраструктура, превозните средства и начините, по които се предоставя информация или се извършват резервации; отбелязва, че сред лицата, които ползват обществен транспорт и които имат увреждания, жените надвишават по брой мъжете; ето защо подчертава, че е от съществено значение да се отчитат аспектите, свързани с уврежданията и равенството между половете, при разработването, изпълнението и оценката на политиките в областта на транспорта,

за да се гарантира равенство на възможностите и да се предотврати дискриминацията по отношение на жените с увреждания; поради това препоръчва жените с увреждания да участват като консултанти във връзка с политиката в областта на транспорта в качеството си на експерти в тази област;

15. изтъква, че трябва да се осигури и достъпът до интернет и социални медии (напр. четливост на всички публични уебсайтове за хората с увреждания на зрението, като предлаганите решения обхващат и други видове увреждания, които не са свързани със зрението, например адаптиране на съдържание с голяма сложност, за да бъде разбираемо за хора с интелектуални увреждания, и включване на видеоматериали, в които съдържанието се обяснява на жестомимичен език); изразява загриженост във връзка с това, че достъпът на гражданите до правителствените агенции и електронното управление все още не е напълно обезпечен; застъпва становището, че всички хора с увреждания, включително възрастните хора с увреждания на слуха, чийто брой и дял в рамките на обществото според оценките на СЗО нараства особено бързо, трябва да получат достъп до цифрова грамотност; ето защо посреща със задоволство предложението на Комисията за директива относно достъпността на уебсайтовете на органите от обществения сектор;
16. подчертава, че демократичното участие е част от основните и гражданските права на жените с увреждания и че то трябва да се улеснява и гарантира; поради това призовава държавите членки и всички съответни публични органи да предоставят подходящо адаптирани съоръжения и да дават възможност за активното включване и участие на жените;
17. изтъква, че Конвенцията на ООН насърчава модел на права на човека за „подкрепа при вземането на решения“, в чиято основа са заложили равенството и достойнството, присъщи за всички хора, вместо остарялата система на „заместване при вземането на решения“; ето защо призовава държавите-членки да улеснят представителството на жените с увреждания в процеса на вземане на решения, за да се гарантира, че техните интереси и права са защитени;
18. счита, че жените и момичетата с увреждания имат правото да вземат решения, във възможно най-голяма степен, по отношение на собствения си живот и потребности, че те следва да бъдат изслушвани и че трябва да се иска тяхното мнение, както и че те следва да бъдат активно насърчавани да бъдат независими във възможно най-голяма степен, и изтъква факта, че тези права следва също да се популяризират в специализираните обществени заведения в нормалния житейски контекст; подчертава, че личната помощ е средство, което подпомага независимия им начин на живот, и че следователно тя трябва да бъде улеснявана и насърчавана по отношение на жените с увреждания, когато те получават подкрепа в образователни институции или институции за професионално обучение, на работното място, в техните семейства и в случаите на бременност и майчинство;
19. припомня, че всяка стъпка в живота на жената носи не само възможности, но и отговорности, и че в този смисъл жените в много случаи са принудени да поемат непропорционална тежест при бременност и отглеждане на деца, когато те трябва да се справят с отрицателните последици от бременността, особено в случаите, в които бащите нито поемат своите отговорности, нито допринасят за благополучието

и развитието на децата си; припомня също така, че в семейството и двамата родители следва да поделят по равно едни и същи отговорности въз основата на равенство, освен ако предварително не са се споразумели по друг начин;

20. подчертава, че жените и момичетата с увреждания трябва да бъдат информирани за правата си, за да могат да вземат решения за себе си, като тази информация се предава по достъпен и разбираем за тях начин, като се вземат предвид различните начини, средства и формати за комуникация по техен избор и по целесъобразност степента на тяхното умствено увреждане;
21. отбелязва, че за да могат по-специално жените и момичетата с увреждания да получават надеждни грижи, в сектора на здравеопазването съществува необходимост от специално постоянно обучение в течение на целия професионален живот на персонала по въпроса на психичните заболявания/умствените увреждания, за да могат тези проблеми да бъдат разпознавани по-лесно и пациентите, страдащи от тях, да се насочват за лечение към медицински служби, специализирани в тази област; поради това призовава държавите членки да осигурят специално обучение за всички лица, които работят с хора с увреждания, и подчертава, че по време на обучението си здравните специалисти и преподавателите трябва да бъдат подготвени и запознати с всички видове увреждания, тъй като за някои от тях няма достатъчна осведоменост въпреки широкото им разпространение;
22. отбелязва, че в някои държави членки образованието и професионалното обучение, насочено към хората с увреждания, се извършва изолирано и по незадоволителен начин; подчертава необходимостта от интеграцията на жените с увреждания в рамките на стандартните образователни и професионални системи във всички случаи, в които увреждането позволява подобна интеграция;
23. подчертава необходимостта от подкрепа за мигранти, които са момичета и жени с увреждания, с цел развитие на техните умения и потенциал посредством професионално обучение и предоставяне на възможности за подходяща заетост;
24. отбелязва, че различните етапи от живота на една жена (един от които е бременността) предполагат специфични предизвикателства, с които тя трябва да се справя, и че когато една жена с увреждания е изправена пред тях, тя следва да се ползва със същите права и възможности, каквито се предлагат на жените без увреждания, така че да се избегне всякакво обезсърчаване по отношение на перспективата за забременяване; подчертава освен това, като се имат предвид допълнителните предизвикателства пред жените с увреждания, че те трябва да имат право на по-дълъг отпуск по майчинство, с цел да се приспособят към новата ситуация и да уредят по подходящ начин семейния си живот; отбелязва, че насилствената стерилизация и принудителното прекратяване на бременност са форми на насилие срещу жените и представляват форми на нечовешко или унизително отношение, което държавите членки трябва да изкоренят и категорично да осъдят;
25. подчертава, че жените и момичетата с увреждания трябва да имат възможността да водят сексуален живот толкова свободно, колкото и лицата без увреждания, и счита, че жените с увреждания трябва да бъдат в състояние да живеят и постигнат своето

желание да имат или да нямат деца подобно на жените без увреждания; изтъква, че за да бъдат отговорни за своята сексуалност, момичетата, девойките и жените с увреждания се нуждаят от достъп до обучение относно сексуалността, което се предоставя от специалисти в областта, например обучители от местните публични социални служби, и което по необходимост се адаптира спрямо интелектуалните способности на съответната жена или момиче с увреждане; те трябва да придобият знания и да разберат как функционира тялото (как се стига до бременност и как може да се избегне тя), как да се противопоставят на нежелани сексуални практики, как да избягват предавани по полов път болести и т.н.; посочва необходимостта от предоставяне на специализирана помощ, включително помощ за полагане на грижи за деца, на жените с увреждания заедно с техните семейства, за да могат те да се наслаждават пълноценно на своето майчинство; поддържа становището, че в този случай държавите членки следва да обръщат особено внимание на потребностите на жените с умствени увреждания;

26. счита, че е жизненоважно за жените и момичетата с увреждания да имат пълен достъп до медицински грижи, които отговарят на специфичните им потребности, включително до гинекологични и медицински прегледи, семейно планиране, както и до адаптирани грижи по време на бременност; настоятелно призовава държавите членки да гарантират, че уредбата на тяхното национално обществено здравеопазване включва подходящ надежден достъп до тези услуги;
27. изтъква значението на изкореняването на предразсъдъците и на отрицателните представи и социалното заклеймяване, както и значението на насърчаването на положителното възприемане от страна на обществото, социалното участие, зачитането и толерантността и оценяването на човешкото многообразие; по-специално насърчава държавите членки да провеждат кампании за повишаване на осведомеността;
28. изтъква, че насилието срещу жени и сексуалното насилие са сериозно нарушение на основни права; подчертава необходимостта от защита на жените и момичетата с увреждания, които са настанени в домове за медико-социални грижи и психиатрични болници, с оглед на тяхната изключителна уязвимост, от сексуално насилие и други форми на физическо малтретиране, на които те могат да бъдат подложени, и посочва със загриженост липсата на данни за това тревожно явление; приканва държавите членки да проучат доколко е разпространен този проблем, като насърчат жените с увреждания — жертви на насилие, да нарушат мълчанието си; насърчава поверителното събиране на съответните данни, с цел да се предприемат целесъобразни мерки, необходими за преодоляване на проблема; призовава Европейския институт за равенство между половете да направи проучване на положението, свързано с насилието над момичета и жени с увреждания;
29. призовава държавите членки да предотвратяват тормоза на работното място чрез ефективни протоколи за тази цел в съответствие с Директива 2000/78/ЕО, за да се намали големият брой на изнасилвания и случаите на сексуален тормоз и насилие, както и случаите на принудителна стерилизация, особено в големи институции;
30. подчертава, че в много развиващи се страни все още съществуват значителни пречки пред предотвратяването на насилието, съобщаването на свързаните с него

престъпления и достъпа до правосъдие, правни и социални услуги;

31. призовава ЕС и държавите членки да предприемат всички целесъобразни законодателни, административни, социални и образователни мерки за защита на жените и момичетата с увреждания както в дома им, така и извън него, от всички форми на експлоатация, насилие и злоупотреба, и да улесняват техния достъп до правосъдие чрез предоставянето на подходяща помощ и подкрепа в рамките на общностите, като вземат под внимание техните специфични потребности, включително от помощни устройства, с цел избягване на изолацията и на невъзможността за напускане на дома; счита, че освен това всички подобни услуги и програми следва да се наблюдават отблизо от независими органи; изразява съжаление, че в европейското и националното законодателство относно предотвратяването на експлоатацията, насилието и малтретирането често не се поставя акцент върху уврежданията;
32. настоятелно призовава Комисията да постави началото на всеобхватна стратегия за борба срещу насилието срещу жените, съгласно отправените от Парламента искания в няколко негови резолюции и последно в доклада на Свенсон, приет през април 2011 г.¹; изтъква отново необходимостта Комисията да представи законодателен инструмент на наказателното право за борба с насилието, основано на пола, включително за защита на правата на жените с увреждания в случаите на сексуално посегателство и насилие на обществени места или в домовете им;
33. подчертава, че трябва да се гарантира, че жените с увреждания имат достъп до правосъдие по достъпен, лесен и сигурен начин и че във всяка фаза на процеса те могат да използват помощни системи и технологии за устна комуникация по свой избор, включително присъствие на преводачи на жестомимичен език или водачи–преводачи за глухи и слепи лица, с цел да се осигури, че те могат да комуникират адекватно с полицейските и съдебните служители; подчертава, че с оглед на силната степен на зависимост на много жени с увреждания от лицето, което полага грижи за тях и което в много случаи е именно лицето, което извършва посегателства над тях и ги малтретира, трябва да се осигурят независими форми за комуникация, така че жените с увреждания, обект на посегателства, да имат възможност да подадат жалба и да бъдат незабавно изпратени в центрове за интегрални грижи за временен престой до постановяването на съдебно решение по жалбата; предлага да се въведат пилотни процедури, разработени специално с оглед на потребностите на жените и момичетата с увреждания, включително за предоставяне на подкрепа от неправителствени организации; подчертава, че никакви пречки не трябва да възпрепятстват достъпа на жените с увреждания до правна защита; в тази връзка посочва, че е необходимо да се предприемат ефективни мерки за осигуряването на достъпа на жените с увреждания до подкрепа, която може да им е необходима при упражняването на тяхната правоспособност, като тази подкрепа, когато тя е необходима, трябва да е съобразена с техните лични потребности и възможности по отношение на вземането на решения относно техните граждански и политически права; посочва, че е необходимо също така да има подходящи и ефективни защитни мерки, за да се попречи на трети лица или институции да злоупотребяват с жените с увреждания при упражняването на тяхната правоспособност, като например

¹ Приети текстове, P7_TA(2011)0127.

извършването на безпристрастни оценки на техните действителни потребности, въз основа на мнения от признати независими експерти, като предприетите мерки се преразглеждат периодично;

34. подчертава, че всяко съгласие за стерилизация, подписано от жена или момиче с увреждане, трябва да бъде доброволно и трябва да бъде разгледано от безпристрастна трета страна, натоварена със задължението да потвърди, че решението е взето справедливо и, при липса на сериозни медицински показания, без принуда; освен това подчертава, че не трябва никога да се прилагат методи за предпазване от бременност или да се извършва законно прекъсване на бременност против волята на жена или момиче с увреждане; счита, че жените и момичетата с увреждане трябва да имат право да дадат информирано съгласие или да разберат всяка медицинска практика; счита, че ако дадена жена или момиче с увреждане не е в състояние да даде съгласието си, даването на такова съгласие трябва винаги да се основава на зачитането на правата на човека; настоятелно призовава държавите членки да предотвратяват и осъждат случаите на принудителна стерилизация на жени с увреждания;
35. отбелязва, че терминологията, използвана за описване на физически заболявания и увреждания, е различна и че акцентът следва да бъде върху уврежданията, вместо заболяванията от медицинска гледна точка, в съответствие с подхода, избран в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и следван от Съда на ЕС; подчертава, че работодателите следва да насочват вниманието си към уменията и способностите на служителите или кандидатите за работа с увреждания;
36. призовава държавите членки да насърчават и обезпечават достъпа до всички видове формално и неформално образование и учене през целия живот и до пазара на труда за жените и момичетата с увреждания, тъй като те следва да бъдат поощрявани да участват в учебни курсове и да използват нови информационни и комуникационни технологии, както и да бъдат подкрепяни и насърчавани да участват в пазара на труда, и подчертава, че специфичните таланти, възгледи и опит могат значително да обогатят работната среда; настоятелно призовава държавите членки да предоставят обучение и информация на учителите, преподавателите, висшите държавни служители и работодателите с оглед на прилагането на процесите на социална интеграция, насочени към оползотворяването на потенциала и добавената стойност на жените с увреждания; предлага да се използва по ефикасен начин Европейският социален фонд, с цел да се повиши равнището на приобщаване на жените и момичетата с увреждания във всички значими сфери на живота, например достъп до пазара на труда, както и за намаляване на младежката безработица и бедността;
37. призовава държавите членки да преразгледат своите законодателни рамки и политики по отношение на участието на жените с увреждания и на жените с интелектуални затруднения и психични увреждания на пазара на труда; подчертава, че е необходимо да бъдат прилагани активни политики за заетост, насочени към жените с увреждания, които да предлагат различни възможности на отделните лица, включително гъвкава заетост, заетост на непълнен и на пълен работен ден, и да се разгледа възможността за стимулиране на малките и средните предприятия (МСП) чрез финансови стимули и други форми на подкрепа за по-добро съвместяване на професионалния и личния живот; подчертава, че жените с увреждания следва да

имат еднакъв достъп до финансиране с оглед на създаването на малки предприятия и други форми на самостоятелна заетост, както и правото да избират измежду различни форми на трудова заетост; насърчава държавите членки да се възползват от най-добрите практики в цяла Европа; призовава работодателите да въвеждат разумни промени в работните места и условията на труд, за да поставят по-силен акцент върху предоставянето на стимули за лицата с увреждания, като ги включват активно в пазара на труда, при наличието на възможност индивидуалните случаи на дискриминация да бъдат изслушвани в съдилищата по трудовоправни въпроси в съответствие с член 5 от Директива 2000/78/ЕО;

38. отбелязва, че съществуващите системи за образование и обучение по принцип не успяват да предотвратят високия процент на отпадане от тези системи на хората с увреждания, и насърчава държавите членки да обърнат специално внимание на момчетата и момичетата с увреждания или със специални потребности в контекста на образованието, за да се подобри тяхната интеграция и да се спомогне за намаляване под 10 % на дела на лицата, които преждевременно напускат училище;
39. настоятелно призовава държавите членки да предоставят нужното финансиране и подкрепа за асоциациите и организациите, представляващи хората с увреждания, които изпълняват ключова роля за насърчаването на техните права и за насочването на вниманието към стойността на тяхното активно гражданство и участие в обществения живот;
40. настоятелно призовава държавите членки да предоставят необходимата специализирана подкрепа на семействата на жени с увреждания под формата на обучение и помощ за лицата, полагащи грижи, на всяко възможно равнище, и да създадат специализирани заведения, които да предоставят възможност за полагане на грижи на временна основа за хората с увреждания, когато семействата се нуждаят от такава услуга, за да си починат;
41. изтъква съществуващите неравни условия, които предлагат инфраструктурите в държавите членки за хората с увреждания, като подчертава, че е необходимо да се гарантира мобилността на жените и момичетата с увреждания навсякъде в ЕС, както и че държавата членка, която се явява крайна дестинация, трябва да предостави на жените с увреждания всички специални съоръжения, на които те имат право, при равни условия с другите лица с увреждания;
42. изразява съжаление, че Съветът все още не е приключил работата си по проекта на директива на Съвета за прилагане на принципа на равно третиране на лицата без оглед на религиозна принадлежност или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация, въпреки позицията на Парламента от 2009 г.; призовава Съвета да гарантира, че този законодателен акт ще бъде приет преди края на текущия парламентарен мандат;
43. подчертава, че хората с увреждания, особено жените, е много по-вероятно да изпаднат в бедност (според ОИСР приблизително едно на всеки четири лица с увреждания живее в бедност); настоятелно призовава държавите членки да предприемат целесъобразни мерки, за да предотвратят изпадането в бедност на жените и момичетата с увреждания и да гарантират, че те получават помощи и

обезщетения за своите увреждания и имат достъп до социални и здравни услуги, като разработят национални програми за тази цел и гарантират ефективното им изпълнение чрез непрекъснато наблюдение и оценка; посочва, че рискът от бедност и безработица е особено висок при самотните майки с деца с увреждания; изтъква, че насърчаването на равенството между половете и равните възможности, както и борбата срещу дискриминацията на децата с увреждания и техните семейства са инструмент, който може да се използва за преодоляване на заклеияването, бедността и социалното изключване, и че връзката между уврежданията, пола и бедността следва да се взема под внимание в рамките на всички политики за борба срещу бедността и социалното изключване;

44. призовава обществените здравни системи да класифицират групите от хора в уязвимо положение като потребители със специални потребности и да обезпечат необходимите ресурси и специализирани звена, за да осигурят надеждни грижи;
45. призовава да се отдели специално внимание на възрастните жени, които в много случаи живеят сами и страдат от заболявания, водещи до увреждания, чрез създаване на програми за превенция и помощ;
46. подчертава, че въвеждането на мерки за бюджетни ограничения в много държави е довело до съкращаване на социалните обезщетения и на основни услуги и че в тази връзка жените с увреждания са в особено уязвимо положение; подчертава също така, че съкращаването на средствата за хората с увреждания и за полагащите грижи за тях лица, които в повечето случаи са жени, ще се отрази отрицателно върху задоволяването на образователните, социалните и икономическите потребности на жените, които носят семейни отговорности; поради това призовава държавите членки да приемат мерки, насочени към премахването на всички пречки пред ефикасните, висококачествени, достъпни, включително във финансово отношение, услуги за жените с увреждания;
47. посочва, че липсата на приемливи като цена, достъпни и качествени услуги за грижи и помощ за хората с увреждания в повечето държави членки и фактът, че грижите не са поделени поравно между жените и мъжете, оказват пряко отрицателно въздействие върху възможностите на жените да участват във всички аспекти на социалния, икономическия, културния и политическия живот; за тази цел настоява да се отдели специално внимание на хората — в много случаи жени — които полагат грижи за лица с увреждания, и да се отчита техният ангажимент при признаването на професионалния им опит; подчертава също така, че е необходимо държавите членки да бъдат насърчавани да признават участието и неплатения труд на лицата, в повечето случаи жени, полагащи грижи за хора с увреждания, в рамките на своите системи за социална сигурност и пенсионни системи; подчертава, че е необходимо да се обърне особено внимание на тези жени, за да се осигури, че те получават подходящи заплати и пенсии; поради това призовава Комисията да представи законодателно предложение относно отпуска на лицата, полагащи грижи (или „синовен отпуск“), което предоставя възможност на хората да ползват отпуск за полагане на грижи за членове на семейството, които са болни, имат увреждания или са инвалиди, и/или да запазят работното си място, докато са в отпуск за полагане на грижи за членове на своето семейство;

48. отправя искане към Комисията и държавите членки да разработят мащабни кампании за повишаване на информираността, за да популяризират темата за жените и момичетата с увреждания, и подчертава важната роля, която могат да играят медиите и интернет за изграждането на положителна представа за жените с увреждания и за поощряването на тези жени да отстояват правата си;
49. счита, че е от съществено значение държавите членки да гарантират, че жените и момичетата с увреждания са равни пред закона и имат право на еднаква правна защита и правна помощ без каквато и да е дискриминация; счита, че трябва да се забранят всякакви форми на дискриминация, основани на увреждане или пол, като се вземе предвид, че едновременното наличие на тези два фактора увеличава многократно неравенството;
50. настоятелно призовава Комисията при извършването на средносрочния преглед на Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010—2020 г. и при изготвянето на свързания с нея списък с действия за периода 2015—2020 г. да разработи съобразен в по-голяма степен с половете подход;
51. припомня, че е необходимо в политиките на Общността, отнасящи се до уврежданията, да се взема предвид от самото начало принципът за равенство между половете, за да се избегне в хода на тяхното осъществяване запазването или задълбочаването на вече съществуващото неравенство; изтъква, че е необходимо да се определят показатели, които отразяват едновременно аспектите, свързани с равенството между половете и уврежданията; счита, че липсата на показатели затруднява получаването на правилна представа за действителността, пред която са изправени жените с увреждания; призовава Комисията да кани жените и момичетата с увреждания да участват в бъдещите проучвания по въпросите, свързани с жените и уврежданията;
52. призовава Комисията, Съвета и държавите членки да приемат хоризонтална директива за борба срещу дискриминацията, която цели да премахне във всички области от компетентността на ЕС пречките, които възпрепятстват хората с увреждания и по-конкретно жените и момичетата с увреждания да реализират пълния си потенциал за социално участие и независимост;
53. приканва държавите членки да подкрепят доброволните инициативи в подкрепа на многообразието и да осигурят подходящо финансиране за неправителствените организации, които работят в тази област;
54. призовава Комисията и държавите членки да събират подробни и надеждни статистически данни, разбити по пол, с оглед на целенасоченото проучване на действителното положение на хората с увреждания, като това е наложително, за да може да се разработи ефикасна политика, която да взема под внимание взаимовръзката между пол, увреждания и насилие; счита, че жените с увреждания следва да участват в събирането на тези данни; също така счита, че е необходимо принципът на равенство между половете да се взема под внимание в рамките на всички изследвания относно хората с увреждания, както и че изследванията относно жените и момичетата съответно следва да вземат под внимание аспектите, свързани с уврежданията;

55. подчертава, че многообразието обогатява обществото;
56. отбелязва, че човешкото достойнство е ненакърнимо и трябва да се зачита и защитава;
57. подчертава, че е важно в програмата за развитие за периода след 2015 г. да се възприеме съобразен с равенството на половете подход спрямо лицата с увреждания;
58. призовава Комисията и Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) да включат аспектите, свързани с уврежданията, в политиката за развитие и в проектите по координиран начин и да насърчават прилагането на цялостна стратегия за намаляване на бедността в географските програми сред жените с увреждания с цел разгръщане на техния икономически потенциал; подчертава, че аграрната реформа следва да гарантира равенството между половете по отношение на собствеността върху земята, в т.ч. за жените с увреждания;
59. отправя искане към Комисията и ЕСВД да въведат механизми за мониторинг с цел оценка на въздействието на техните политики върху жените с увреждания в различните държави; призовава ЕС да подкрепи усилията на държавите партньори за изготвянето и прилагането на трудово законодателство в съответствие с Конвенцията за правата на хората с увреждания и Конвенция № 159 на МОТ;
60. призовава Комисията да насърчава инициативите за укрепване на капацитета на заинтересованите страни за ефективно изпълнение на международните задължения за приобщаващо хората с увреждания развитие в съответствие с целите на Конвенцията за правата на хората с увреждания; препоръчва ЕС да насърчава участието на организации на хора с увреждания в процеса на вземане на решения на международно и национално равнище;
61. посочва, че рисковите ситуации и хуманитарните бедствия имат неблагоприятно въздействие върху безопасността и сигурността на жените и момичетата с увреждания, намалявайки значително възможностите им за оцеляване; жените и момичетата с увреждания са в положение на по-голяма уязвимост в сравнение с останалите хора преди, по време и след рискови ситуации, като въоръжени конфликти, окупирани територии, природни и хуманитарни бедствия; подчертава, че е необходимо да се повиши осведомеността на националните и международните агенции, отговарящи по въпросите на общественото здраве, подготовката за бедствени ситуации, помощта при бедствия и хуманитарната помощ, относно правата и специфичните потребности на жените и момичетата с увреждания и относно необходимостта да разполагат с човешки и материални ресурси, които да гарантират всеобщ достъп и равни възможности за жените и момичетата с увреждания в рискови ситуации и при бедствия, като по този начин се предотвратяват липсата на грижи за тях и/или възможни неподходящи интервенции;
62. изтъква, че ЕС и неговите държави членки трябва да признаят, че е важно да се насърчава международното сътрудничество с цел подкрепа на националните усилия за превръщане в реалност на правото на жените и момичетата с увреждания да упражняват пълноценно и при равни условия всички свои основни права и свободи;

подчертава, че програмите за международно сътрудничество трябва да бъдат приобщаващи по отношение на жените и момичетата с увреждания, поради което е необходимо техните представителни (смесени или специализирани) организации да участват пряко във формулирането, разработването, контрола и оценката на политиките за сътрудничество, които се осъществяват на местно, национално, европейско и международно равнище, чрез обмен и разпространение на информация, опит, обучителни програми и най-добри практики;

63. подчертава, че е необходимо ЕС и неговите държави членки да полагат усилия за включването на равенството между половете и уврежданията като междусекторна тематика в своите политики, програми и проекти в областта на сътрудничеството за развитие, като гарантират, че се подготвят специални проекти, стимулиращи равенството на възможностите на хората, по-конкретно жените и момичетата, с увреждания; счита, че е необходимо Комисията, Парламентът, ООН, специализираните агенции и останалите международни, национални и местни донорски агенции да включат сред приоритетите си финансирането на програми, насочени към жените и момичетата с увреждания, като за целта разпределят средства в рамките на своите общи програми и отпускат финансиране за програми или части от програми, насочени към жените и момичетата с увреждания; счита, че ЕС трябва да включи правата на жените и момичетата с увреждания в своето двустранно сътрудничество и в своето дългосрочно сътрудничество с местните администрации от трети държави, като предлага пряка финансова подкрепа в рамките на своите многостранни политики за сътрудничество за развитие чрез парични вноски за международни организации, чрез съфинансиране съвместно с неправителствени организации от Европейския съюз и от други части на света и чрез политики, свързани с хуманитарната помощ;
64. подчертава, че е важно да се насърчава активното участие на жените с увреждания в Европа чрез техните представителни организации (по-специално Европейския форум на хората с увреждания, Европейското лоби на жените и съответните национални организации, които членуват в тях) в мониторинга на международните договори относно правата на човека, като се предоставя актуална информация в алтернативни доклади, които съпоставят положението на жените и момичетата с увреждания и техните основни права и свободи;
65. счита, че е от съществена необходимост да се гарантира, че периодичните доклади на ЕС и неговите държави членки относно спазването на договорите в областта на правата на човека съдържат информация за всяко едно право на жените и момичетата с увреждания, включително настоящото фактическо и правно положение, както и информация относно взетите мерки за подобряване на тяхното положение и относно трудностите и пречките, с които те се сблъскват, особено в селските райони; счита, че тази практика трябва да се разпространи във всички институции, които работят за защитата на правата на човека на европейско и национално равнище, включително представителните организации на хората с увреждания и на техните семейства, на жените по принцип и на жените с увреждания;
66. счита, че що се отнася до променянето на ситуацията на жените и момичетата с увреждания, едно от главните предизвикателства е да се включат уврежданията във

всички програми, мерки и политики в областта на равенството между половете, както и да се предвидят и разработят утвърдителни мерки, за да се постигне напредък за жените и момичетата с увреждания, като се има предвид, че те се намират в неравностойно положение;

67. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, Съвета на Европа и генералния секретар на ООН.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Жените с увреждания са не просто хора, които не са в състояние да вършат определени неща, а преди всичко те са жени и човешки същества. Когато говорим за тях, не следва да забравяме, че говорим за граждани, за жени, които не могат да бъдат определяни от уврежданията си и всъщност не го и искат. Всеки ден те се изправят пред същите предизвикателства и възможности като останалите жени; те са приятелки, дъщери, майки, съпруги, работнички и служителки. Те играят множество различни роли като всяка жена. Те са надарени с многобройни таланти и умения и обогатяват обществото ни, което разширява многообразието си. От изключително значение е да се отчита този положителен принос, да се оценява и насърчава, и да се гарантира, че житейските планове на тези жени са вземани предвид в еднаква степен и получават същата възможност за осъществяване като тези на жените без увреждания.

Точно като на посестримите им на жените с увреждания следва да бъде гарантирано правото да водят живот, определен от личните им решения и виждания. За да се улесни това, е необходимо да бъдат намалени социалните пречки и да бъде създадена положителна информираност относно многообразието. Жените с увреждания могат да участват в обществения живот, както на равнище личен живот, така и като цяло чрез различни (допълващи) мерки: достъп до архитектурна среда, до съдържание и до електронни средства, равен достъп до образование и работна среда, недискриминационно решаване на въпросите за женската сексуалност и майчинството.

Промените и предизвикателствата в етапите от живота на жената са от особено значение: детство, юношество, откриване на собствената им сексуалност, майчинство, менопауза и старост.

В този контекст особено внимание следва да бъде отделено на детството и юношеството на жените с увреждания, защото само така е възможно да бъдат положени основите на голяма част от положителното развитие в зряла възраст. Въвеждането на съвместно образование, което следва да бъде прието и улеснявано, води до намаляване на социалните пречки и нарастване на увереността. Изключително важно е да започне дискусия в училищата по въпроса за насилието и изключването в езика и медиите, за да се помогне на децата и младежите да придобият справедлив и основан на равенството език.

Доказано е, че рискът за жените с увреждания да станат обект на насилие е по-висок, отколкото при другите жени; в патриархално ориентираните общества рискът нараства видимо. Насилието може да се изразява по различен начин: принудителни сексуални актове и изнасилване, принудително настаняване в заведения за възрастни, заключване, намеса в личния живот, принудително предпазване от забременяване, принудителни аборти (това са само няколко примера).

По принцип участието на хора с увреждания и неправителствени организации в създаването на нова нормативна уредба следва да се превърне в стандартна процедура, защото това е единственият начин да се работи „с“ хората с увреждания, а не „върху тях“. Приобщаване означава човек да може да живее свободно в рамките на

обществото, да дава своя принос за него; задължително да се поддържат и гарантират минимални стандарти в областта на гражданските права и правата на човека. Поради тази причина от изключителна важност е ясното и недискриминационно определение за увреждане, като горещо се препоръчва употребата на определението от съответната Конвенция на ООН.

Следва да се заяви, че жените с увреждания се характеризират с множество фактори, като увреждането е само един от тях; те следва да бъдат третирани като равноправни и напълно адекватни граждани и личности. В културната сфера и медиите се наблюдава точно обратното, като вземем предвид факта, че жените с увреждания рядко се споменават, а участието им в тези области би допринесло за премахването на психологическите бариери и ограничения.

Разглеждането на увреждането като липса не е точно, а води до изключващ начин на мислене, който следва да бъде предотвратяван. Многообразието е основата на всяко съвременно общество; то може и следва да бъде насърчавано.

През 2002 г. 38 % от хората с увреждане (на възраст от 16 до 34 години) са печелили някакъв доход (при хората без увреждания този дял е 64 %); сега, през 2013 г., все още няма достатъчно възможности за участието на жените с увреждания на пазара на труда. Изключително важно е всяка жена с увреждане, която може да работи, да осъществява плановете си за получаване на независимост и да е в състояние да започне собствена кариера.

Поради значителните дискриминационни наслоявания жените с увреждания често са в значително по-лошо положение от жените без увреждания. Този вид неравностойно третиране следва да бъде забранено, особено като се вземе предвид, че общото обсъждане на темата за дискриминацията е от особено значение. Дискусиите по темата за жените с увреждания не могат и не следва да бъдат провеждани, без да се взема предвид интегрираният подход за равно третиране на половете и равенството между половете. Като се отчита тази връзка, последиците от многократното дискриминиране намаляват и се повишава информираността. По принцип специално внимание следва да бъде насочено към премахването на стереотипните представи и предразсъдъците, за да може да се разбере, че развитието на култура на различията и многообразието води до големи обществени преимущества.

По-специално в контекста на подкрепата за развиващите се държави потребностите и изискванията на хората с увреждания следва да бъдат вземани предвид, защото твърде често липсва дори зачитане на основните права на човека. 80 % от хората с увреждания живеят в развиващите се държави, което показва, че са необходими действия в тази насока. Жените с увреждания в развиващите се държави са изправени пред единствени по рода си пречки, които често водят до структурно насилие.

Проблемът със структурното насилие следва да се разглежда отделно и представлява важен въпрос в рамките на политиките на Европейския съюз: на европейско равнище на законодателна работа, въвеждаща стандарти, е възможно да се води борба със структурното насилие срещу жените с увреждания, като се използват инструменти с незадължителна сила, като обучителни курсове, инициативи за повишаване на информираността и общи информационни кампании, които да забраняват

разпространението на предразсъдъците и да водят до по-дълбоко разбиране на житейския път на жените с увреждания.

Изключително важно е Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания да се приложи своевременно, за да могат гарантираните права на хората с увреждания да станат реалност.

И накрая следва да се подчертае дейността на неправителствените организации по отношение на жените с увреждания, както и нейното значение за държавата и гражданското общество.

Изправени сме пред предизвикателството да приобщим активно в обществото жените с увреждания и да им предоставим възможност за участие при равни условия. 15 % от европейското население се състоят от лица с увреждания; в семейството на един от всеки четирима европейци има лице с увреждания. Тези данни доказват, че е важно да действаме в съответствие с най-високите си очаквания и да създадем благоприятна среда за всички граждани на Европейския съюз при наличието на равни условия.

18.9.2013

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО РАЗВИТИЕ

на вниманието на комисията по правата на жените и равенството между половете

относно жените с увреждания
(2013/2065(INI))

Докладчик по становище: Корина Крецу

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по развитие приканва водещата комисия по правата на жените и равенството между половете да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. припомня, че броят на хората с увреждания по света се изчислява на един милиард¹ и че 80 % от тях живеят в развиващите се страни; подчертава, че жените с увреждания са в неравностойно положение в много отношения, тъй като срещат сериозни трудности във връзка с получаването на достъп до подходящи жилища, здравеопазване, обществен транспорт, образование, професионално обучение и заетост, дискриминирани са по отношение на достъпа до кредитиране и други средства за производство и рядко участват в процеса по вземане на решения;
2. подчертава факта, че жените с увреждания са изложени на по-висок риск от насилие, основано на пола, сексуално малтретиране и експлоатация; подчертава, че в много развиващи се страни все още съществуват сериозни бариери пред предотвратяването на насилието, докладването на свързаните с него престъпления и достъпа до правосъдие, правни и социални услуги;
3. подчертава, че е важно в програмата за развитие за периода след 2015 г. да се възприеме съобразен с равенството на половете подход спрямо лицата с увреждания;
4. призовава Комисията и Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) да включат проблемите във връзка с уврежданията в политиката за развитие и в проектите по координиран начин и да насърчават цялостна стратегия за намаляване на бедността

¹ Световен доклад относно уврежданията за 2011 г., съставен съвместно от Световната здравна организация и Световната банка.

в географските програми за жени с увреждания с цел освобождаване на техния икономически потенциал; подчертава, че аграрната реформа следва да гарантира равенството между половете по отношение на собствеността върху земята, в т.ч. за жените с увреждания;

5. изисква от Комисията и ЕСВД да създадат механизми за мониторинг с цел оценка на въздействието на техните политики върху жените с увреждания в различните държави; призовава ЕС да подкрепи усилията на държавите партньори за изготвянето и прилагането на трудово законодателство в съответствие с Конвенцията за правата на хората с увреждания и Конвенция № 159 на МОТ;
6. призовава Комисията да насърчава инициативите за укрепване на капацитета на заинтересованите страни за ефективно изпълнение на международните задължения за приобщаващо хората с увреждания развитие, в съответствие с целите на Конвенцията за правата на хората с увреждания; препоръчва ЕС да насърчава участието на организации на хора с увреждания в процеса на вземане на решения на международно и национално равнище.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	17.9.2013
Резултат от окончателното гласуване	+: 26 -: 0 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Thijs Berman, Michael Cashman, Ricardo Cortés Lastra, Corina Crețu, Leonidas Donskis, Mikael Gustafsson, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Maurice Ponga, Jean Roatta, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Keith Taylor, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Philippe Boulland, Enrique Guerrero Salom, Edvard Kožušník, Krzysztof Lisek, Isabella Lövin, Judith Sargentini
Заместник(ци) (чл. 187, пар. 2), присъствал(и) на окончателното гласуване	Emma McClarkin, Jarosław Leszek Wałęsa, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska

20.9.2013

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ

на вниманието на комисията по правата на жените и равенството между половете

относно жените с увреждания
(2013/2065(INI))

Докладчик по становище: Адам Коша

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по заетост и социални въпроси приканва водещата комисия по правата на жените и равенството между половете да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. припомня, че със застаряването на населението процентът на възрастните хора с увреждания се повишава, и вероятността засегнатите да са жени е по-висока поради по-високата продължителност на живота при жените; подчертава, че жените с увреждания като група са изправени пред по-голямо изключване или в много случаи пред множествената дискриминация и имат по-малко възможности на пазара на труда, отколкото мъжете с увреждания, както и по-ниско равнище на икономическа активност; освен това подчертава, че жените с увреждания заемат работни места, изискващи по-малко на броя умения, с по-малко отговорност и по-ниски заплати, че те живеят в условия на социална изолация и че са финансово зависими в по-голяма степен от семейството и/или лицата, които се грижат за тях, чийто брой се увеличава;
2. отбелязва, че всички форми на дискриминацията на основата на увреждане и пол следва да бъдат забранени; подчертава, че наслагването на подобни форми на дискриминация има особено отрицателни последици върху жените и момичетата с увреждания;
3. призовава държавите членки да преразгледат своите законодателни рамки и рамките на политиките относно участието на жените с увреждания и на жените с умствени увреждания и психични заболявания на пазара на труда; подчертава, че е необходимо да бъдат прилагани активни политики за заетост, насочени към жени с увреждания, които да предлагат различни възможности на хората, включително гъвкава заетост, заетост на непълен и на пълен работен ден, и да се обмисли възможността за стимулиране на малките и средните предприятия (МСП) чрез

финансови стимули и други форми на подкрепа за по-ефективно съчетаване на професионалния и частния живот; подчертава, че жените с увреждания следва да имат еднакъв достъп до финансиране на създаването на малки предприятия и други форми на самостоятелна заетост, както и правото да избират измежду различни форми на трудова заетост; насърчава държавите членки да се възползват от най-добрите практики в цяла Европа; призовава работодателите да въвеждат разумни промени в работните места и условията на труд, за да поставят по-решителен акцент върху предоставянето на стимули за лицата с увреждане, като ги включват активно в пазара на труда и като създадат възможност индивидуалните случаи на дискриминация да бъдат изслушвани в съдилищата по трудовоправни въпроси в съответствие с член 5 от Директива 2000/78/ЕО;

4. припомня на правителствата, че дискриминацията на основата на увреждане е забранена, и призовава държавите членки да полагат по-сериозни усилия за отстраняване на оставащите препятствия;
5. изразява съжаление, че Съветът не е приключил работата си по проекта на директива на Съвета за прилагане на принципа на равно третиране на лицата без оглед на религиозна принадлежност или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация, въпреки позицията на Парламента от 2009 г.; призовава Съвета да гарантира, че законодателният акт ще бъде приет преди края на текущия парламентарен мандат;
6. призовава Съюза и държавите членки да улеснят участието на всички граждани в демократичния процес, включително участието в обществени срещи и упражняването на правото на глас и на правото да бъдат избирани; призовава държавите членки да установят начини за увеличаване на представителството и участието на жени с увреждания при вземането на решения;
7. призовава държавите членки да използват Европейския социален фонд като ефективен инструмент за подобряване на равнището на включване на жени, включително млади жени, жени мигранти и момичета с увреждания, във всички важни области на живота, чрез мерки, като например безпрепятствен достъп до пазара на труда, обучение и по-специално (редовно) образование;
8. отбелязва, че терминологията, използвана за описване на физически заболявания и на увреждания, е различна и че акцентът следва да бъде върху уврежданията, вместо заболяванията от медицинска гледна точка, в съответствие с подхода, избран в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и последван от Съда на ЕС; подчертава, че работодателите следва да поставят акцента върху уменията и способностите на служители или кандидати за работа с увреждания;
9. подчертава важността на борбата срещу стереотипите не само чрез представяне на положителни образи, но и чрез вдъхновяване на действителни примери за жени с увреждания, с оглед да бъде показано как техните компенсирани способности им позволяват да се радват на удовлетворяващ професионален и личен живот, както и чрез избягване на изострянето на отрицателните стереотипи в използвания език, провежданите дискусии и политиките, засягащи жените с увреждания; призовава Европейския съюз и държавите членки да прилагат мерки за положителни действия

с цел включване на жените с увреждания на пазара на труда;

10. призовава държавите членки да разглеждат сексуалното насилие като тежко престъпление, за което в същото време да се носи наказателна отговорност, особено в случаите на жени с увреждания и по-специално на жени с психични увреждания, като в тези специфични случаи тежестта на доказване да се носи от обвиняемия; призовава също така държавите членки да предотвратяват тормоза на работното място чрез ефективни протоколи за упражнен тормоз в съответствие с прилагането на Директива 2000/78/ЕО, за да се намали големият брой на изнасилванията и случаите на сексуален тормоз и насилие, както и случаите на принудителна стерилизация, особено в големи институции;
11. подчертава, че по отношение на понятията за безпрепятствена среда и за достъпност, като новаторски подход приобщаващото проектиране обхваща както архитектура, така и услуги, които могат по по-добър начин да посрещат нуждите на всички хора, със или без увреждания, и да благоприятстват един по-устойчив и приобщаващ начин на живот; подчертава, че достъпът до интернет, включително достъпът до умения в областта на ИКТ, може да бъде от полза не само за хората със зрителни увреждания, но също и за хората с други видове увреждания, както и че следва да се обръща повече внимание на глухите и трудно чуващите хора, и особено на възрастните хора с увреден слух, тъй като техният брой и дялът им в обществото се увеличава значително, съгласно оценките на Световната здравна организация; ето защо насърчава държавите членки да споделят примери за иновативен дизайн и да сътрудничат в областта на стандартизацията;
12. отбелязва, че в някои държави членки образованието и професионалното обучение, насочено към хора с увреждания, се извършва изолирано и по незадоволителен начин; подчертава необходимостта от интеграцията на жените с увреждания в рамките на стандартните образователни и професионални системи във всички случаи, когато увреждането позволява подобна интеграция;
13. подчертава необходимостта от подкрепа за мигранти, които са момичета и жени с увреждания, с цел развитие на техните умения и потенциал посредством професионално обучение и предоставяне на възможности за подходяща заетост;
14. призовава Съюза и държавите членки да осигуряват допълнителна подкрепа за родители с увреждания и особено за майки с увреждания и деца с увреждания, като се обръща специално внимание на трудното положение, в което те се намират на пазара на труда, посредством поддържане или организиране на услуги, които да отговарят в по-голяма степен на техните нужди, и чрез разработване на мерки за положителни стандартни действия, като се отчита надлежно фактът, че дялът на неграмотните жени и момичета с увреждания е по-висок от средния, равнището на образование при тях е по-ниско, както и че дялът им на участие в пазара на труда и е по-нисък и че те заемат позиции с по-малко отговорности и по-ниско заплащане;
15. припомня, че всяка стъпка в живота на жената носи не само възможности, но също и отговорности, и в този смисъл жените често са принудени да понасят несъразмерна тежест при бременност и отглеждане на деца, когато трябва да се изправят срещу отрицателните последствия от бременността, особено в случаите

когато бащите не поемат своите отговорности, нито допринасят за тяхното благополучие и развитие, а вместо това ги пренебрегват; припомня, че в рамките на семейството двамата родители следва да поделят отговорностите поравно, освен ако не са договорили друго в предварително взаимно споразумение.

16. подчертава необходимостта от зачитане на човешките права в отсъствие на всякакъв вид дискриминация, и по-специално правото на жените с увреждания на равен и адекватен достъп до медицински грижи и подкрепа по време и след бременност, както и на трудовите им права по отношение на майчинството или родителските отпуски и социални услуги; подчертава, че условията следва да отговарят на най-високите стандарти във всички държави – членки на ЕС, и да не бъдат дискриминационни по отношение на жените с увреждания; подчертава, че правата и услугите следва да бъдат достъпни и по отношение на жени с увреждания, които мигрират в ЕС в качеството им на работници или като придружаващи партньори.
17. настоява аспектите, свързани с половата принадлежност и наличието на увреждане, да бъдат включени във всички политики на Съюза; призовава за специални мерки за включване на подкрепата за млади жени с увреждания в предложенията на Съюза и на държавите членки за справяне с младежката безработица.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	18.9.2013 г.
Резултат от окончателното гласуване	+ : 33 - : 0 0 : 6
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Regina Bastos, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Pervenche Berès, Vilija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Frédéric Daerden, Karima Delli, Sari Essayah, Richard Falbr, Marian Harkin, Nadja Hirsch, Danuta Jazłowiecka, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Siiri Oviir, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu, Andrea Zanoni
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Claudette Abela Baldacchino, Georges Bach, Jürgen Creutzmann, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Ria Oomen-Ruijten, Antigoni Papadopoulou

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	3.10.2013 г.
Резултат от окончателното гласуване	+: 17 -: 2 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Regina Bastos, Andrea Češková, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Mary Honeyball, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Krisztina Morvai, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Izaskun Bilbao Barandica, Minodora Cliveti, Mariya Gabriel, Nicole Kiil-Nielsen, Christa Kläß, Doris Pack, Angelika Werthmann
Заместник(ци) (чл. 187, пар. 2), присъствал(и) на окончателното гласуване	Gesine Meissner